

тами, яка забезпечить зв'язок з усією структурою управління, дозволить виявляти виробничі проблеми, розв'язання яких залежить від конкретного рівня управління;

– вдосконалити систему управління витратами не тільки на рівні підприємства, а й у його структурних підрозділах;

– забезпечити більш доцільне ведення оцінки витрат, для того, щоб при наданні інформації про витрати управлінському персоналу, керівники могли швидко й правильно приймати рішення щодо зниження витрат;

Запровадження даної системи управління витратами дозволить збільшити ефективність виробничих процесів і зменшити відхилення очікуваного прибутку від фактично отриманого.

Отже, усі управлінські рішення щодо ефективного використання ресурсів та організації їхнього обороту взаємозв'язані та прямо або опосередковано впливають на кінцеві результати фінансової діяльності підприємства. Тому управління собівартістю повинно розглядатися як комплексна функціональна керуюча система, що забезпечує розробку взаємозалежних управлінських рішень, кожне з яких робить свій внесок у загальну результативність діяльності підприємства. Тільки такий підхід приносить бажані результати, сприяє росту економічної ефективності роботи підприємства.

Владислав МАТВІЄНКО

студент спеціальності «Менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління Круп'як Л.Б.)

Тернопільський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

В економіці регіонів енергетичні ресурси завжди були вагомою складовою усіх галузей промисловості, забезпечуючи формування значного відсотка дохідної частини бюджету та надходження валютних коштів. Відтак, в умовах трансформації економіки одним із ключових факторів існування регіонів є забезпечення енергетичної безпеки.

Енергетична безпека регіону – це сукупність поточного стану умов і

факторів, що характеризують стабільність, стійкість та поступальність розвитку економіки території, певної незалежності й інтеграції з економікою країни, що виражається в наступних її проявах: можливість проводити власну енергетичну політику; здатності здійснювати (або, принаймні, почати – здійснення) великих енергетичних заходів (не очікуючи допомоги від Центру) по невідкладних соціально-вибухових ситуаціях на території, пов'язаним з локальними енергетичними «хворобами» або економічними прорахунками (помилками) на регіональному рівні [1, с.148].

За визначенням Міжнародного енергетичного агентства енергетична безпека – це безперервний доступ до енергетичних ресурсів по доступній ціні [2].

Основним завданням забезпечення енергетичної безпеки території є створення такої схеми вироблення, транспортування та споживання енергії, яка б в свою чергу не тільки підвищила ефективність використання енергетичних ресурсів, але і знизилася негативний вплив на зовнішнє середовище, забезпечила кліматичну безпеку. В цьому контексті в Енергетичній стратегії України на період до 2030 р. енергетичну безпеку розуміють як невід'ємну складову національної безпеки держави, яка передбачає досягнення стану технічно надійного, стабільного, економічно ефективного та екологічно безпечного забезпечення енергетичними ресурсами економіки і соціальної сфери держави. Відтак, становлення і вдосконалення системи енергетичної безпеки регіону повинно здійснюватися в рамках загальної стратегії його розвитку. Ці дії повинні бути спрямовані на розв'язання гострих проблем в забезпеченні паливними ресурсами, пошук технічних пропозицій ефективного використання палива і зниження потреб у ньому, формування ринку електричної і теплової енергії, розробку і реалізацію проектів енергозбереження, покращення генеральної схеми енергозабезпечення з урахуванням змін, що відбуваються у виробництві та соціальній сфері.

Стратегія пропонує механізми трансформаційного характеру на період до 2020 р. та визначає стратегічні орієнтири розвитку до 2035 р. В ній визначено головну мету розвитку енергетики України на період до 2020 р. – забезпечення енергетичної безпеки і перехід до енергоефективного та енергоощадливого використання і споживання

енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій [3].

Водночас, енергетична безпека регіону визначається можливостями регіону у міжрегіональній інтеграції господарського і політичного рівня, а також ступенем розвитку енергетичної інфраструктури. Тому, в контексті реалізації стратегії економічної безпеки регіону необхідно враховувати всі процеси, які можуть для неї нести загрозу та супроводжуватись утворенням критичних і небезпечних ситуацій. До таких загроз можна віднести наступні: економічні, екологічні та соціальні загрози; розташування запасів енергетичних носіїв на політично та економічно нестабільних територіях та зонах військових конфліктів; застарілі основні фонди, як наслідок висока загроза аварії; дефіцит викопних ресурсів і їх нераціональне використання; відсутня ефективна державна енергетична політика спрямована на гарантування енергетичної безпеки регіонів.

Вважаємо, що в умовах трансформації економіки досягти стану енергетичної безпеки регіонів можливо шляхом зменшення споживання традиційних паливно-енергетичних ресурсів та активізації розвитку екологічного чистих та безпечних для суспільства відновлювальних джерел енергії, впровадження інноваційних технологій у сфері енергозабезпечення регіонів та держави в цілому. До відновлювальних джерел енергії відносимо сонячну енергетику, енергію вітру, гідроенергетику та біоенергетику тощо.

Сьогодні частка використання альтернативних джерел енергії у загальному обсягу виробництва енергії у світі ще не є значною, але їх потенціал на кілька порядків перевищує рівень світового споживання паливно-енергетичних ресурсів. Темпи зростання обсягів виробництва альтернативної енергії також значно перевищують аналогічні для традиційних видів енергії. Альтернативна енергетика покликана сприяти вирішенню, передусім, двох важливих проблем – енергоефективності та екологічної безпеки, які є ключовими для України та її регіонів. Процес модернізації регіональної економіки значною мірою може активізувати розвиток альтернативної енергетики, забезпечити дотримання принципів сталого розвитку та високих світових екологічних стандартів господарської діяльності.

Отже. гарантувати енергетичну безпеку в регіонах можна через реалізацію заходів. що спрямовані на: енергозбереження і технічне

переоснащення виробництва; посилення обліку та контролю за енергоспоживанням в усіх галузях виробництва; впровадження енергозберігаючих технологій; здійснення структурної перебудови економіки шляхом зменшення частки енергоємних галузей виробництва; використання нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії. А для досягнення стану безпеки розвитку відновлювальної енергетики в регіонах доцільно: знижувати залежність від зовнішніх постачальників традиційних енергоресурсів; здійснювати раціональне планування функціонування вітчизняного паливно-енергетичного комплексу шляхом сумісного використання традиційних і відновлювальних джерел енергії; підвищувати привабливість впровадження та розвитку тих відновлювальних джерел енергії, які є найбільш перспективними з погляду виробництва та використання на території України; підтримувати впровадження інноваційних та удосконалення існуючих конкурентоспроможних енергоефективних технологій.

Таким чином, для підвищення енергетичної безпеки регіону в умовах трансформації економіки доцільними є наступні заходи: впровадження прогресивних технологій транспортування тепла від джерела до споживача; підвищення енергоефективності за рахунок модернізації потужностей, нових технологій та енергогенерації, передачі і споживанні енергії; розвиток сектора малої енергетики; створення в регіоні системи економічного стимулювання зацікавленості підприємств у дотриманні нормативів і стандартів енергоефективності; зменшення в енергетичному балансі використання природного газу; впровадження та подальший розвиток диверсифікації енергопостачань; квотування енергетичних ресурсів і створення ринкової системи розподілу квот з метою раціонального їх використання.

Бібліографія

1. Захарченко В.І. Аналіз енергетичної безпеки регіону / В. І. Захарченко, М.О. Акулюшина // Економіка: реалії часу. – 2012. – №1(2). – С.147-150.
2. Міжнародне енергетичне агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iea.org/topics/energysecurity/subtopics/whatisenergysecurity/>
3. Розпорядження КМУ «Про схвалення Енергетичної стратегії